

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Journalnummer: 2023 - 9290

Høringssvaret er sendt på mail til hav@mim.dk

Den 15. december 2023

Friluftsrådets høringssvar til høring af havstrategiens indsatsprogram og nye beskyttede havstrategiområder

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med høring af havstrategiens indsatsprogram og nye beskyttede havstrategiområder.

Friluftsrådet bakker overordnet op om indsatsen for et styrket havmiljø samt at der i høringmaterialet samtidig er en opmærksomhed på at sikre fortsat god adgang og et rigt friluftsliv på havet. En stærk tilknytning til havet er afgørende for både havmiljø og mennesker, da vi derigennem kan sikre opbakning til de politiske ambitioner, sikre en bæredygtig adfærd når vi er på havet, samt kan høste de sundheds- og trivselsmæssige gevinster, som et aktivt friluftsliv på havet har.

Nye beskyttede havstrategiområder

Friluftsrådet bakker op om, at der udpeges nye beskyttede og strengt havstrategiområder som led i en samlet udpegnings af 30 % beskyttede naturområder, herunder 10 % strengt beskyttede naturområder i danske havområder i 2030. Friluftsrådet har dog noteret sig, at regeringens opgørelse af beskyttet og strengt beskyttet natur afviger fra Biodiversitetsrådets opgørelse, og Friluftsrådet skal opfordre til, at der skabes klarhed om definitioner og opgørelsesmetode i samarbejde med Biodiversitetsrådet, EU-kommissionen og andre EU-lande, så der ikke kan rejses tvivl om Danmarks bidrag til opfyldelse af EU's biodiversitetsstrategi.

Det bemærkes, at det med udpegnings af nye havstrategiområder kan være vanskeligt at danne sig et samlet overblik over restriktioner i de beskyttede naturområder, der omfatter delvist overlappende habitat- og fuglebeskyttelsesområder, fredede områder, natur- og vildtreservater, beskyttede havstrategiområder og strengt beskyttede havstrategiområder. Det er vigtigt for den folkelige opbakning til indsatserne og for en hensigtsmæssig adfærd af borgerne, at de er bekendt med forvaltningen af områderne, og der skal derfor fra Friluftsrådets side lyde en opfordring til en kommunikationsindsats, der giver en oversigt over, hvad der samlet set er tilladt og begrænset i de enkelte områder.

Det bemærkes videre, at hovedparten af de nye beskyttede havstrategiområder er placeret langt fra land samt at udpegnings er sket for at opnå god miljøtilstand i de danske havområder, men også under hensyntagen til de socioøkonomiske konsekvenser. Friluftsrådet er optaget af genskabelsen af den rige danske havnatur og der skal derfor lyde en opfordring til at beskytte naturen dér, hvor det har væsentlig miljømæssig effekt. Derudover finder

Friluftsrådet det oplagt, at de kommende områder i de marine naturnationalparker udpeges som beskyttede områder, dels for at anerkende de naturmæssige værdier i områderne, dels for sikre den nødvendige naturbeskyttelse, og dels for at gøre det let kommunikerbart, at forvaltningen i områderne følger allerede kendte forvaltningsstrukturer.

I forhold til forvaltningen af beskyttede og strengt beskyttede havstrategiområder noterer Friluftsrådet med stor tilfredshed de i udgangspunktet forholdsvis vide rammer for rekreative aktiviteter. Friluftsrådet bakker op om et forvaltningsregime, hvor udgangspunktet i den forvaltning, der følger af havstrategien, er stor grad af adgang, og hvor eventuelle indskrænkningen i de rekreative aktiviteter er konkrete og fagligt veldokumenterede og baseret på regulering, der følger af anden lovgivning. Af høringsmaterialet fremgår det, at sejlads, færdsel, badning, jagt, ankring og fiskeri (begrænset med 4 fiskestænger i strengt beskyttet natur) vil være tilladt i de beskyttede områder, hvilket Friluftsrådet tolker derhen, at al rekreativ aktivitet som udgangspunkt vil være tilladt. I den forbindelse undres rådet over formuleringen i afsnit 6.3.13 i miljørapporten, hvor det fremgår, at der ikke kan gives tilladelse til nye anlæg eller aktiviteter i strengt beskyttet natur men efter vurdering i beskyttet natur, men også at *"Udpegningen vurderes således ikke at have væsentlige negative konsekvenser ift. muligheder for rekreative anlæg mv."* Såfremt udpegningen af beskyttet og strengt beskyttet natur vil begrænse de rekreative muligheder, ønsker Friluftsrådet en dialog med ministeriet om dette. Rekreative aktiviteter i naturen er afgørende for befolkningens tilknytning og forståelse af naturen samt for en bæredygtig adfærd, og derfor er det helt afgørende, at der sikres fortsat gode muligheder for befolkningens friluftsliv. I forhold til begrænsningen på antallet af fiskestænger i strengt beskyttede områder finder Friluftsrådet det problematisk, at det er vurderet nødvendigt generelt at begrænse lystfiskeri i disse områder, og efterlyser en nærmere faglig begrundelse herfor. Friluftsrådet anbefaler, at der i stedet tages stilling til en sådan regulering i hvert enkelt område på baggrund af en faglig vurdering af områdets bæreevne.

Havstrategiens indsatsprogram

I forhold til marine naturnationalparker fremgår det på side 50, at der udover fokus på naturgenopretning "også[vil] være indsatser i forhold til kommunikation og friluftsliv i havet". Som nævnt overfor er rekreative aktiviteter vigtige i forhold til at sikre befolkningens tilknytning til den marine natur samt bæredygtige adfærd, og Friluftsrådet bidrager gerne til, hvordan friluftsliv kan tænkes ind i den kommende etablering af de marine naturnationalparker. Det foreslås i forlængelse heraf, at det i de øvrige afsnit side 35 og 42 om marine naturnationalparker konsekvensrettes, så kommunikation og friluftsliv også indgår i disse afsnit.

På side 135 fremgår det, at de marine naturnationalparker har statsøkonomiske konsekvenser og er finansieret, men at parkerne vurderes til ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Friluftsrådet finder det uhensigtsmæssigt at vurdere de erhvervsøkonomiske konsekvenser før de marine naturnationalparker er etableret, fx i forhold til omfang, elementer og forvaltning.

På side 150 fremgår det, at implementeringsåret for de marine naturnationalparker er 2023 og at tidsperioden er 2022-2025. Friluftsrådet bemærker, at det haster såfremt de marine naturnationalparker skal implementeres inden årets udgang – og foreslår i forlængelse heraf, at tidsperioden konsekvensrettes, hvis ikke parkerne er etableret som beskrevet. Det

fremgår videre, at miljøministeren vil udmønte de marine naturnationalparker efter høring af øvrige relevante ministerier. Erfaringen fra etableringen af naturnationalparker på land har været, at det er afgørende, at parkerne etableres med opbakning fra den lokale befolkning og det lokale foreningsliv. Der skal derfor lyde en kraftig opfordring til at inddrage friluftsforeninger i den kommende udmøntning af initiativet – og Friluftsrådet bidrager gerne i det kommende arbejde.

På side 154 fremgår det, at rammerne og indhold for den kommende havnaturfond skal afklares i 2024 og på side 155 at der skal udarbejdes en strategi for marin genopretning. Mange friluftsforeninger har erfaringer med at bidrage til genopretning af havnaturen, og Friluftsrådet foreslår derfor, at foreningerne inddrages i det kommende arbejde, så initiativerne bliver folkeligt forankrede og så omkostningseffektive som muligt. Derudover vil Friluftsrådet opfordre til, at der i både strategi og fond er opmærksomhed på at understøtte befolkningens liv på og forståelse af havet. Som nævnt indledningsvis er det afgørende for både mennesker og havnatur, at vi fortsat har en stærk tilknytning til havet, og det vil være oplagt at tænke det ind i strategiarbejdet og indsatserne i regi af havnaturfonden.

Endelig skal der lyde en generel opbakning til Friluftsrådet til de foreslåede naturforbedrende elementer om etablering af stenrev, opsamling af spøgelsesnet, plastic m.v. Mange friluftsforeninger har erfaring med og påvirkes at disse, og det foreslås derfor, at de inddrages i den konkrete etablering og udmøntning.

Med venlig hilsen

Rasmus Schou Christensen
politisk konsulent